

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 115

Јануари 2009

Burdov v. Russia (no. 2) - 33509/04

Пресуда 15.1.2009 [Секција I]

Член 46

Член 46-2

Извршување на пресуда

Од тужената држава се бара да воведи делотворно средство за обештетување поради неизвршување или задоцнето извршување на домашните пресуди и да им додели надомест на сите жртви во овој вид на предмети кои се во тек.

Член 41

Континуиран пропуст на националните власти да ги извршат пресудите на домашните судови донесени во полза на апликантот без оддолжување и покрај пресудите на Судот за повреда на правата во неговиот случај – практика некомпатибилна со Конвенцијата: *висината на нематеријалната штета е зголемена*

Факти: Од 1997 па натаму, апликантот редовно ги тужел надлежните органи на тужената држава, барајќи исплата на бенефициите за социјално осигурување во врска со неговото учество во итните операции на местото на кое дошло до хаварија во нуклеарната централа Чернобил. Домашните судови ги прифатиле неговите барања, но голем број од пресудите останале неизвршени за различни временски периоди. Во 2000, апликантот ја поднел првата апликација до Европскиот суд поради неизвршување на домашните судски одлуки. Во 2002, Судот утврдил повреди на Член 6 од Конвенцијата и Член 1 од Протоколот бр. 1 (види случај *Burdov v. Russia*, Информативна белешка бр. 42). Со резолуција на Комитетот на министри на Советот на Европа, се укажува на државата да му исплати на апликантот сума која е досудена како правичен надомест со пресудата на Судот од 2002 во определениот рок. Понатаму, Комитетот укажал и на мерките што треба да се преземат во поглед на оваа категорија на лица кои се наоѓаат во положба како и апликантот и се заклучува врз основа на овластувањето согласно Член 46 § 2 од Конвенцијата во дадениот случај. Се потсетува дека властите го третирале општиот проблем со неизвршување на одлуките на домашните

судови во Русија, под надзор на Комитетот, во контекст и на други предмети кои се во тек. Во меѓувреме, донесени се и други пресуди во полза на апликантот. Тие биле целосно извршени, но некои од нив со задоцнување од една до три години.

Закон: Судот утврдил повреда на Член 6 од Конвенцијата и Член 1 од Протоколот бр. 1 поради долготрајниот пропуст на државата да изврши три пресуди на домашните судови, со кои се досудува исплата на паричен надомест од страна на властите на апликантот.

Член 13 – Не постоело делотворно домашно средство, било превентивно или компензирачко, кое би обезбедило соодветно и достаточо обештетување во случај на повреда на Конвенцијата поради долготрајно неизвршување на судските одлуки против државата или нејзините органи.

Заклучок: повреда (едногласно).

Член 46 – *Практика некомпатибилна со Конвенцијата:* Во овој случај беше соодветно да се примени постапката за донесување на пилот пресуда, имајќи предвид дека главните проблеми се повторувале и опстојувале подолг временски период и дека голем број на луѓе биле засегнати и постоела итна потреба за брзо и соодветно обештетување на домашен план. Загриженоста и наодите на многубројните органи и институции на домашен и меѓународен план биле усогласени со околу 200 пресуди на судовите, со што се нагласуваат структурните проблеми во случајот. Овие проблеми не ги засегаа само жртвите на Чернобил, како во конкретниот случај, туку и други големи ранливи групи во рамки на населението на Русија: неизвршувањето најчесто се јавувало во предмети поврзани со исплата на пензии, детски додатоци и надомест на штета причинета за време на извршување на воена служба или поради погрешно кривично обвинување. Околу 700 слични случаи биле во тек, и во одредена инстанца тие можеле да доведат Судот да утврди втор сет на повреди на Конвенцијата во поглед на истите апликанти. Посебно загрижувал фактот што повредите кои се утврдени во оваа пресуда, настанале неколку години по донесувањето на првата пресуда во случајот на апликантот, и покрај обврската на Русија согласно Член 46 да усвои, под надзор на Комитетот на министри, неопходни превентивни мерки или мерки за обештетување. Повредите што се утврдени отсликуваат постојана структурна дисфункционалност и практика која е некомпатибилна со Конвенцијата.

Воведување на делотворно домашно средство: Проблемите за кои Судот оценил дека водат кон повреди на Член 6 и Член 1 од Протоколот бр. 1 налагаат спроведување на сеопфатни и сложени мерки, веројатно од законодавен и административен карактер и вклучуваат различни органи на федерално и локално ниво. Комитетот на министри е во подобра положба и поподготвен да ги следи неопходните реформи. Што се однесува до повредата на Член 13, наводите на Судот јасно укажуваат на воведување на делотворно домашно средство или комбинација на такви средства кои ќе овозможат соодветно и достатно обештетување на голем број на луѓе кои се засегнати со тие повреди. Оттаму, Судот побарал од тужената држава да воведат средство кое ќе може да обезбеди, општо земено, делотворно обештетување за повредите на Конвенцијата поради тоа што органите на тужената држава долго време не успеале да постапат по судските одлуки донесени против државата или нејзините органи. Тоа средство треба да биде во согласност со принципите содржани во Конвенцијата, кои исто така биле посочени во пресудата во конкретниот случај, како и да бидат достапни шест месеци од моментот кога пресудата ќе стане конечна.

Прекинување на постапката по новите апликации: Судот понатаму одлучил да ја прекине постапката по сите нови апликации кои се поднесени по донесување на пресудата во овој случај во кој апликантот се жалел исклучиво на неизвршување или задоцнето извршување на домашните пресуди со кои му се досудува парична исплата од страна на органите на државата. Прекинувањето би имало важност за време од една година откако оваа пресуда ќе стане конечна.

Обештетување во случаите што се во тек: Во поглед на апликациите кои се поднесени пред донесување на оваа пресуда, од тужената држава се бара да им додели соодветно и dostatно обештетување, во рок од една година од денот кога пресудата станала конечна, на сите жртви засегнати со неизвршувањето или задоцнетото извршување од страна на органите на државата според домашните пресуди донесени во нивна корист. Според мислењето на Судот, такво обештетување може да се постигне преку воведување *proprio motu* од страна на државните органи на домашно средство за овие случаи или преку *ad hoc* решенија како што се склучување на пријателско порамнување со апликантите, или преку еднострани понуди за обештетување во согласност со барањата од Конвенцијата. Ова би се однесувало на сите лица кои ќе поднесат апликации до Судот пред донесување и изготвување на оваа пресуда и чии апликации се доставени на коментар до тужената држава. До усвојувањето на домашни мерки за обештетување од страна на властите, контрадикторната постапка во сите случаи ќе се прекине за време од една година од денот кога оваа пресуда станала конечна.

Член 41 – Судот ја определил висината на надоместокот за нематеријална штета имајќи ги во предвид следниве фактори: возраста на апликантот, личните примања, природата и висината на надоместок досуден од домашните судови, должината на извршната постапка и други релевантни аспекти. Исто така, земена била предвид и здравствената состојба на апликантот, како и бројот на пресуди кои не биле соодветно или навремено извршени. Во принцип, тие надоместоци се директно пропорционални на времето за кое обврзувачката и извршна пресуда останала неизвршена. Во својата пресуда од 2002, Судот му доделил на истиот апликант износ 3,000 EUR на име нематеријална штета претрпена поради доцнење од една до три години при извршување на три домашни пресуди. Во конкретниот случај, апликантот трпел слични задоцнувања во поглед на слични надоместоци досудени со други три домашни пресуди. Меѓутоа, неговиот стрес и фрустрација биле зголемени поради постојаното непочитување на властите на обврските кои за нив произлегувале од домашните пресуди, и покрај тоа што Судот претходно утврдил повреда во конкретниот случај. Како резултат на тоа, апликантот немал друг избор освен да бара заштита преку долга постапка пред меѓународен суд. Во светло на најбитниот елемент, Судот оценил дека зголемен износ од 6,000 EUR на име нематеријална штета е соодветен во случајот.

За повеќе информации, види соопштение за печат бр. 24.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на

податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.